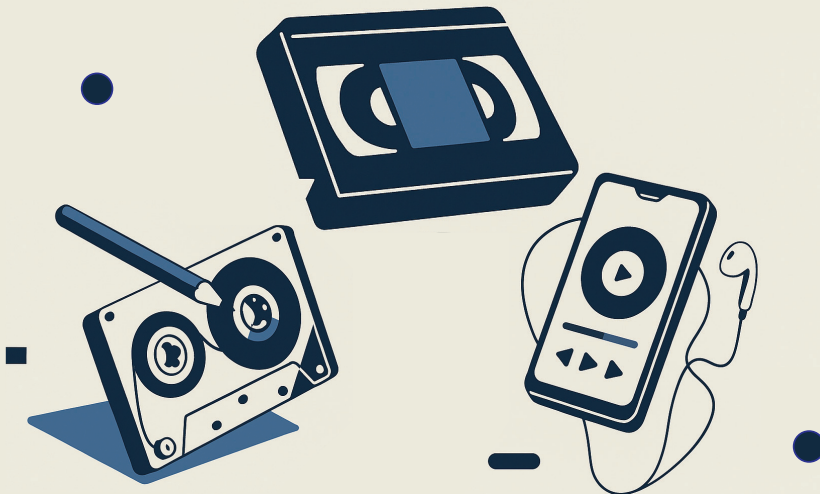

WPROWADZAMY ZRÓWNOWAŻONY MODEL FINASOWANIA DOZWOLONEGO UŻYTKU OSOBISTEGO PRZEZ BRANŻĘ TECHNOLOGICZNĄ

Opłata reprograficzna (tzw. czyste nośniki) to mechanizm kompensacyjny, który funkcjonuje w polskim prawie od 1994 roku. Mimo zmian technologicznych, przepisy nie były aktualizowane od 2008 roku. Opłata reprograficzna to nie podatek i nie będzie uiszczana przez konsumentów. To opłata pobierana od producentów i importerów urządzeń oraz nośników, które posiadają możliwość kopiowania utworów na własny użytek. Dzięki niej twórcy otrzymują „rekompensatę” za to, że ich dzieła są powielane do celów prywatnych przez Polki i Polaków.

DLACZEGO AKTUALIZACJA PRZEPISÓW JEST KLUCZOWA?

- W obecnym katalogu znajduje się przestarzała lista urządzeń np. kasety magnetofonowe, kasety VHS, które nie odgrywają już tak ważnej roli. Brakuje na niej urządzeń powszechnie używanych np. smartfonów, co powoduje, że system nie działa efektywnie.

Jesteśmy jednym z nielicznych krajów UE, który **nie uwzględnił w regulacjach wynagrodzenia twórców od nowych zaawansowanych technologicznie urządzeń**. Opłaty w tym zakresie wprowadzono w Niemczech w 2004 roku, we Francji w 2008 roku, a w Estonii i na Litwie w 2021 roku.

Wpływy z opłat reprograficznych w Polsce są najniższe w Europie – w 2024 roku wyniosły 35,8 mln zł (ok. 8,5 mln euro). W krajach o kilkukrotnie niższym PKB była to wartość na Słowacji 5,5 mln euro, a na Węgrzech 19 mln euro.

- **Nastąpiła zmiana funkcji jaką pełnią urządzenia elektroniczne i sposobu ich użytkowania** 76 % Polek i Polaków uczestniczy w kulturze wyłącznie elektronicznie za pośrednictwem urządzeń tj. komputer, laptop, telefon, tablet, telewizor, sprzęt audio lub czytnik. W grupie wiekowej 18-24 elektroniczne uczestnictwo wynosi odpowiednio 93% w dni powszednie i 95% w weekendy. (Kontekstowe badania uczestnictwa w kulturze - Research Collective, Marek Krajewski, Mikołaj Lewicki, Maciej Frąckowiak, 2024 r.). Odtwarzanie dzieł twórców na tych nośnikach znacząco wzrosło, co zgodnie z przepisami powinno mieć odzwierciedlenie w kompensacji.

CO WPROWADZAMY?

- **równowagę w obrocie urządzeniami o rozszerzonych funkcjach:** koncerny, będąc częścią ekosystemu cyfrowego, mają możliwość wykazania społecznej odpowiedzialności biznesu poprzez wsparcie twórców. Stawki opłat zostały ustalone tak, aby były sprawiedliwe i minimalnie wpływały na konkurencyjność rynkową. Opłata stanowi ułamek wartości sprzedawanych urządzeń i jest rozłożona na dużą liczbę produktów, co sprawia, że jej wpływ na cenę końcową dla konsumenta jest marginalny. Wartości rynku RTV, AGD i sprzętu elektronicznego w Polsce przekroczyła w 2024 r. 44 miliardy złotych - raport PMR Market Experts 2024.
- **urealnienie wartości opłat:** dla wszystkich nowych urządzeń wprowadziliśmy opłatę w wysokości 1%, dla pozostałych obniżyliśmy wartości do max 2%.
- **uproszczenie systemu:** zmniejszyliśmy liczbę urządzeń i nośników objętych opłatą z 65 do 19, wprowadziliśmy też jedną tabelę zamiast funkcjonujących do tej pory trzech. Dzięki temu system zacznie przynosić wpływy.

CO TO OZNACZA W PRAKTYCE?

- wartość jednorazowej opłaty od urządzenia dla producentów i importerów, stanowi niższy koszt niż średnia wartość miesięcznej subskrypcji na usługi w serwisach streamingowych
- globalna średnia cena sprzedaży smartfona prognozowana przez International Data Corporation na 2024 r. wynosiła 448 USD (blisko 1800 zł), co przy 1% wysokości opłaty reprograficznej daje wartość na poziomie 18 zł

WAŻNE: opłata jest naliczana od ceny importowej/produkcyjnej, a nie detalicznej, która posiada dodatkowe marże

Opłata reprograficzna jest kluczowym elementem zrównoważonego systemu ochrony praw autorskich w erze cyfrowej. Wpływy z tych opłat w 100% trafiają do twórców. Przy zmienionych stawkach, to przychody na poziomie 150-200 mln złotych rocznie. Środki te będą dystrybuowane do ozz przez Biuro Czystych Nośników (założone przez ZAiKS, SAWP i ZPAV), by trafiały bezpośrednio do twórców.

ZAPOZNAJ SIĘ → [Zaproszenie do konsultacji publicznych](#)

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego